

Juha T. Hakala

LAADULLISEN

TUTKIMUKSEN

ABC

Menetelmäopas
opinnäytteen
tekijälle

Gaudeamus

Copyright © 2024 Tekijä & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Maria Manner

KL 30, 16.7 • UDK 303, 001

ISBN 978-952-345-271-8

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2024

SISÄLLYS

MIKSI TÄLLAINEN OPAS?	7
MILTÄ TUTKIMUSPROSESSIN ALKUPÄÄ NÄYTTÄÄ	11
Tutkimusaiheen valinta	14
Miten aihe rajataan?	16
Lukemispuuhailut	17
Katse tutkimustehtävään	19
Teoreettisen viitekehysten täsmentäminen	20
ONKO OPINNÄYTETYÖSI SITTENKÄÄN LAADULLINEN TUTKIMUS?	23
Määrän ja ajan ongelmat	28
Tutkijan asemasta laadullisessa tutkimuksessa	31
YLEISIMMÄT TAVAT TEHDÄ LAADULLISTA TUTKIMUSTA	34
Fenomenologinen tutkimus	36
Hermeneuttinen tutkimus	47
Narratiivinen tutkimus	55
Diskurssitutkimus	62
Fenomenografia	70
Aineistolähtöinen tutkimus	76
Etnografinen tutkimus	84
LAADULLISEN TUTKIMUKSEN ERITYISTAPAUKSIA	89
Tapaustutkimus	89
Toimintatutkimus	93
Sisällönanalyysi	97

LAADULLISEEN ANALYYSIIN LIITTYVIÄ TERMEJÄ	102
Teemoittelu	102
Koodaaminen	107
Tyypittely	111
Luokittelu	114
MITEN HANKKIA LAADULLISEN TUTKIMUKSEN AINEISTO?	115
Haastattelu	115
Erilaiset tekstiaineistot, media ja some	120
Arkistot ja erilaiset kokoelmat	123
Muut valmiit dokumentit tai aineistot	124
Muistelut ja elämäkerrat	126
Havainnointi	127
LAADULLISEN TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUDESTA JA EETTISYYDESTÄ	130
TUTKIMUKSEN RAPORTOINNISTA JA ARVIOINNISTA	135
VIITTEET	141
LAADULLISTA TUTKIMUSTA TUKEVAA KIRJALLISUUTTA	145
LIITTEET	147
KIRJOITTAJA	158